

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommuns beslut
2022-07-08

SAKEN

Avgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet i den del som avser avgift för måltider.

Förvaltningsrätten undanröjer beslutet av den 8 juli 2022 i den del som avser hyra och visar målet åter till Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun för förnyad handläggning och nytt beslut.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.**Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun**

(kommunalförbundet) beslutade den 8 juli 2022 att [REDACTED] skulle betala avgift för särskilt boende från och med den 7 juli 2022. I avgiften ingår kostnad för hyra, måltider samt vård och omsorg.

Dödsboet efter [REDACTED] (dödsboet) överklagar beslutet.

Kommunalförbundet står fast vid sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Rättsliga utgångspunkter**

Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd (5 kap. 5 § andra stycket SoL). För en bostad i sådant särskilt boende som avses i angiven bestämmelse, och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken (hyreslagen), får kommunen ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader (8 kap. 2 § första stycket 6 SoL). I 8 kap. 4–9 §§ SoL finns bestämmelser om maxtaxa.

I 16 kap. 3 § SoL anges att socialnämndens beslut i fråga om bl.a. avgifter och förbehållsbelopp enligt 8 kap. 4–9 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I vissa fall kan kommunala beslut prövas enligt bestämmelserna om laglighetsprövning i kommunallagen (2017:725). Därutöver finns bl.a. möjligheter att få tvister prövade av allmän domstol.

I förarbetena anges följande angående hyreslagens tillämplighet vid upplåtelse av bostad i särskilt boende. Hyreslagen gäller för avtal genom vilka hus eller

delar av hus upplåtits till nyttjande mot ersättning. En upplåtelse av bostad i särskilt boende utgör dock inte alltid ett hyresavtal i hyreslagens mening. Avgörande för denna bedömning kan sägas vara om upplåtelsen ingår som ett underordnat moment i vården och/eller servicen eller inte. För att hyreslagen ska vara tillämplig vid en upplåtelse av bostad i särskilt boende måste det alltså föreligga ett hyresförhållande. Om hyreslagens regler inte är tillämpliga på upplåtelsen kan dock kommunen i stället för hyra ta ut avgift för bostaden inom ramen för 8 kap. 2 § socialtjänstlagen (prop. 2000/01:149 s. 25).

I rättsfallet RÅ 2009 ref. 1 ansågs reglerna om avgifter i 8 kap. SoL vara tillämpliga på en kostnadspost för hyra som avsåg upplåtelse av bostad i särskilt boende avsett för äldre personer med mycket stort omvårdnadsbehov. Det aktuella boendet var enligt Högsta förvaltningsdomstolen att jämföras med den vård som bedrevs i det som tidigare benämndes sjukhem. Domstolen fann att upplåtelsen av de aktuella bostäderna skulle anses ingå som ett underordnat moment i den nödvändiga vård och service som makarna sökt bistånd till och också fått beviljat. Vid bedömningen beaktades även att det saknades skriftliga hyresavtal.

Förvaltningsrättens bedömning

██████████ är numera avliden. Avgifter enligt 8 kap. SoL är inte av sådan karaktär att de endast är knutna till biståndstagaren personligen. Dödsboet har vidare ett befogat ekonomiskt intresse av att få nämndens beräkning av avgiften prövad i sak. Dödsboet ska alltså tillerkännas talerätt (jfr RÅ 2005 ref. 84).

Kommunalförbundet har tagit ut avgifter för måltider. I det överklagade beslutet anges avgift för kost i en särskild post om 3 300 kr. Utifrån vad som framkommer av beslutet tycks denna kostnad inte omfattas av maxtaxan utan vara fastställd på annan väg. Eftersom avgiften därmed inte kan sättas ned med stöd av reglerna om maxtaxa i 8 kap. 4–9 §§ SoL är den inte en sådan avgift som

avses i 16 kap. 3 § SoL. Beslutet avseende avgift för måltider kan därför inte prövas av förvaltningsrätten och överklagandet ska därför avvisas i denna del.

Dödsboet har överklagat avgiftsbeslutet eftersom det anser att [REDACTED] borde haft rätt till palliativ vård, som är kostnadsfri. Varken [REDACTED] eller hans ombud har skrivit under det aktuella hyresavtalet. Av kommunalförbundets yttrande framgår att [REDACTED] ett vård- och omsorgsbeslut med rätt till särskilt boende efter att han av läkare inte bedömdes ha rätt till palliativ vård. Detta talar enligt förvaltningsrätten för att upplåtelsen av bostaden i särskilt boende varit ett underordnat moment i vården och det i stället var vården och/eller servicen som var det primära. Hyreslagens regler är därför inte tillämpliga på upplåtelsen och kommunen har haft rätt att i stället för hyra ta ut en avgift för bostaden inom ramen för 8 kap. 2 § SoL. Eftersom kommunen dock inte har tillämpat bestämmelserna om avgift i 8 kap. SoL vid fastställandet av avgiften, utan i stället utgått från summan i hyresavtalet, ska målet visas åter till kommunen för förnyad handläggning och nytt beslut i denna del.

Kommunalförbundet har slutligen tagit ut avgift för vård och omsorg. Dödsboet har inte fört fram något i denna del. Förvaltningsrätten finner inte anledning att ifrågasätta det av kommunalförbundet beräknade beloppet för vård och omsorg. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Ludwig Engblom Strucke
förvaltningsrättsfiskal

Målet har beretts av föredragande juristen Sofia Wikman.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.